

JUSTITSMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. september 2024
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Helene Fussing Clausen
Sagsnr.: 2024-11067
Dok.: 3413652

Besvarelse af spørgsmål nr. 628 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 628 (Alm. del), som Folketingets Socialudvalg har stillet til justitsministeren den 28. august 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Anni Matthiesen (V).

Peter Hummelgaard

/

Helene Bendtsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 628 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg:

”Hvad er ministerens holdning til, at fremtidsfuldmagter kan oprettes uden kontrol af indhold, hvorefter de f.eks. 15 år senere på ikrafttrædelsestidspunktet viser sig ugyldige med den virkning, at fuldmagtsforholdet ikke kan effektueres? Kan ministeren redegøre for, hvordan denne situation løses på tilfredsstillende vis, henset til at fuldmagtsgiver – på tidspunktet hvor ugyldigheden konstateres – netop pga. sin åndelige habilitet ikke er i stand til at udarbejde en ny fuldmagt, hvor fejlene er rettet?”

Svar:

1. Den 1. september 2017 trådte fremtidsfuldmagtsordningen i kraft. Hermed blev der etableret et nyt retsinstitut i form af fremtidsfuldmagter, som et alternativ til en almindelig aftaleretlig fuldmagt og som et enkelt og privatretligt alternativ til det offentligt fastsatte værgemål.

Formålet med at indføre ordningen var at styrke borgernes selvbestemmelsesret. Ved at oprette en fremtidsfuldmagt kan den enkelte selv udpege en eller flere personer til at varetage sine forhold, hvis vedkommende engang i fremtiden ikke længere kan det selv. Dermed bevarer den enkelte sin indflydelse på eget liv uanset sygdom eller tab af mental kapacitet.

Formålet med ordningen var endvidere at løse et aktuelt problem, som mange borgere, f.eks. ældre eller personer med demensdiagnoser, ofte stødte på med de almindelige regler i forhold til at få andre til at tage sig af deres forhold. Værgemålsreglerne giver ikke mulighed for at man, mens man selv kan varetage sine forhold, kan beslutte, hvem eller hvordan ens forhold skal varetages, hvis eller når man ikke længere kan selv. Med en almindelig aftaleretlig fuldmagt, som blot gives ved en erklæring fra fuldmagtsgiver til fuldmagtshaver, pegede bl.a. interesseorganisationer på det problem, at tredjeparter, f.eks. banker, i mange tilfælde var tilbageholdende med at acceptere en almindelig fuldmagt af frygt for, at aftalen vil være ugyldig som følge af fuldmagtsgivers tilstand. Dermed kunne der være en falsk tryghed i at oprette en almindelig fuldmagt og tro, at fremtiden var tilrettelagt.

Fremtidsfuldmagtsordningen skulle således balancere hensynet til at være en enkel, smidig og privatretlig ordning med en tilpas grad af lovregulering

og myndighedsinvolvering af hensyn til fremtidsfuldmagtsgivers retssikkerhed og tredjearters tillid til ordningen.

Fremtidsfuldmagtsordningen består af en række elementer, som der er fastsat formelle regler om. Det drejer sig om oprettelse, om hvad fremtidsfuldmagten kan omfatte, om hvem der kan være fremtidsfuldmægtig, om ikraftsættelse og offentliggørelse, om fremtidsfuldmægtigens pligter og varetagelse af hvervet, om tilsyn med fremtidsfuldmægtigen og om tilbagekaldelse, ændring og ophør af en fremtidsfuldmagt. Myndighederne er af hensyn til fuldmagtsgiverens retssikkerhed altid involveret i forbindelse med oprettelse, ikraftsættelse og tilbagekaldelse mv. og kan efter omstændighederne indlede en tilsynssag. Indholdet af fremtidsfuldmagten, og altså beslutningen om i hvilket omfang den enkelte ønsker at lade en anden handle for sig, er dog altid op til fuldmagtsgiveren at bestemme, ligesom det er tilfældet med en almindelig fuldmagt.

2. Med henblik på at understøtte ordningens enkle og privatretlige karakter og for at imødekomme den almindelige borgers behov for bistand til at udforme en typisk fremtidsfuldmagt, udarbejdede Justitsministeriet i forbindelse med ordningens ikrafttræden en vejledning til borgerne om ordningen. Vejledningen indeholder skabeloner – standardkoncepter – i form af eksempler på fremtidsfuldmagter, som må antages at ville dække langt de fleste almindelige borgers behov. Forud for udgivelsen var vejledningen i høring hos relevante myndigheder og interessenter, bl.a. Alzheimerforeningen, Ældre Sagen, Finans Danmark, Advokatsamfundet og Danske Advokater. Vejledningen er bl.a. tilgængelig på borger.dk.

Vejledningen er – som opfølgning på evalueringen af fremtidsfuldmagtsordningen (Retsudvalget 2021-22, REU Alm. del – Bilag 387) – ved at blive revideret. Dette arbejde gennemføres af Justitsministeriet i samarbejde med relevante myndigheder og interessenter på området, bl.a. Familieretshuset, Alzheimerforeningen, Ældre Sagen, Hjerneskadeforeningen, Danske Advokater og Advokatsamfundet. Justitsministeriet har fokus på, at vejledningen er brugervenlig og kan fungere som et reelt hjælpeværktøj for borgerne. I den forbindelse er der bl.a. fokus på klar og målrettet information om, at fremtidsfuldmagten bør formuleres så enkelt som muligt med henblik på at undgå fortolkningstvivl, som kan have betydning i forbindelse med en eventuel ikraftsættelse. Det er

forhåbningen, at arbejdet med en revideret vejledning vil være afsluttet primo 2025.

3. Efter min opfattelse er det vigtigt, at fremtidsfuldmagtsordningen er et reelt tilbud til alle borgere. Som evalueringen af ordningen i 2022 viste, er fremtidsfuldmagtsordningen siden dens indførelse i 2017 blevet stadig mere udbredt. Det er grundlæggende positivt, at så mange borgere har taget ordningen til sig. Som myndighed skal vi naturligvis understøtte og sikre, at borgerne kan have tillid til, at deres fremtidsfuldmagt kan sættes i kraft og virke efter hensigten, hvis det skulle blive aktuelt engang i fremtiden.

Som det fremgår af min samtidige besvarelse af udvalgets spørgsmål nr. 626 (Alm. del) følger Justitsministeriet løbende op på myndighedernes erfaringer med ordningen. Systematisk opfølgning sker ved afholdelse af et årligt statusmøde med myndighederne på området, omend der også herudover er løbende dialog efter behov. Det næste statusmøde forventes at blive afholdt primo oktober 2024, hvor bl.a. afslag på ikraftsættelse af fremtidsfuldmagter og arbejdet med den reviderede vejledning vil være temaer til drøftelse.

Der henvises i øvrigt til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 626 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg.